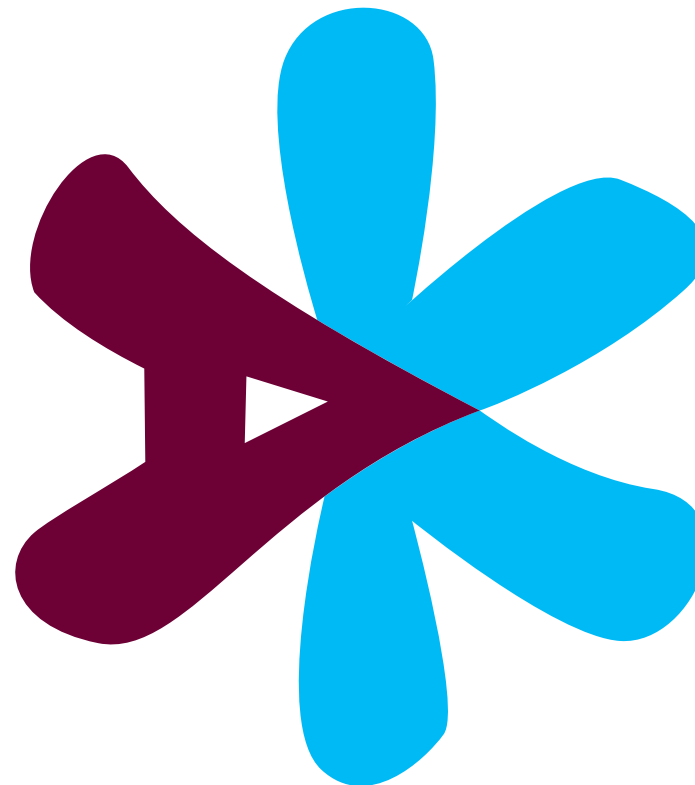

Rustig en onverstoort baar

Jaarverslag 2023

Introductie

AVV in 2023

De uitzonderlijke inflatie van 2022 was torenhoog, met uitschieters tot wel 14 procent, maar gelukkig liep die in 2023 terug tot gemiddeld 4 procent over het hele jaar. Lonen lopen altijd wat achter de inflatie aan, bijvoorbeeld omdat cao's nog doorlopen en er meestal pas in een nieuwe cao nieuwe afspraken worden gemaakt. Bijvoorbeeld in de sector Veiligheidsdomein (VVNL) werden de lonen in 2023 verhoogd met 13,5 procent. In andere sectoren werd de cao tussentijds opgebroken om de lonen te verhogen vanwege de inflatie. Zoals de cao Zelfstandige klinieken, die tussentijds werd gewijzigd op verzoek van AVV om de lonen bij te stellen.

2023 was bovendien een bewogen jaar vanwege de Tweede Kamerverkiezingen in november. In de aanloop naar de verkiezingen hadden media vooral aandacht voor die verkiezingen. AVV speelde hierop in door voor de derde keer 'op rij' een Sociaal Akkoord te sluiten met werkgeversorganisatie Ondernemend Nederland, ONL, en dat aan te bieden aan politieke partijen die

op dat moment kansrijk waren in de aankomende formatie.

Voor de pensioenhervorming was 2023 een belangrijk jaar. Op de laatste dag voor het reces van de Eerste Kamer ging die akkoord met de WTP, de Wet Toekomst Pensioenen, waarin de hervorming staat waarover ruim tien jaar is onderhandeld. Hoewel AVV de onhoudbaarheid van het huidige stelsel al uitdroeg toen de rest van de vakbonden nog luid de kreet 'het beste stelsel ter wereld' verkondigden, heeft AVV helaas niet op centraal niveau mee kunnen onderhandelen over de precieze hervorming. Hierdoor mist de hervorming een aantal essentiële punten, zoals meer transparantie, eenvoud, meer persoonlijke betrokkenheid en zeggenschap.

Op personeel gebied was er ook een - kleine - ontwikkeling. Waar we in 2022 nog te maken hadden met relatief grote, tijdelijke onbeschikbaarheid van onze eigen werknemers door diverse oorzaken, raakten we in de loop van 2023 weer op volle sterkte. We konden zelfs de openstaande vacature voor een

bestuurder eindelijk invullen.

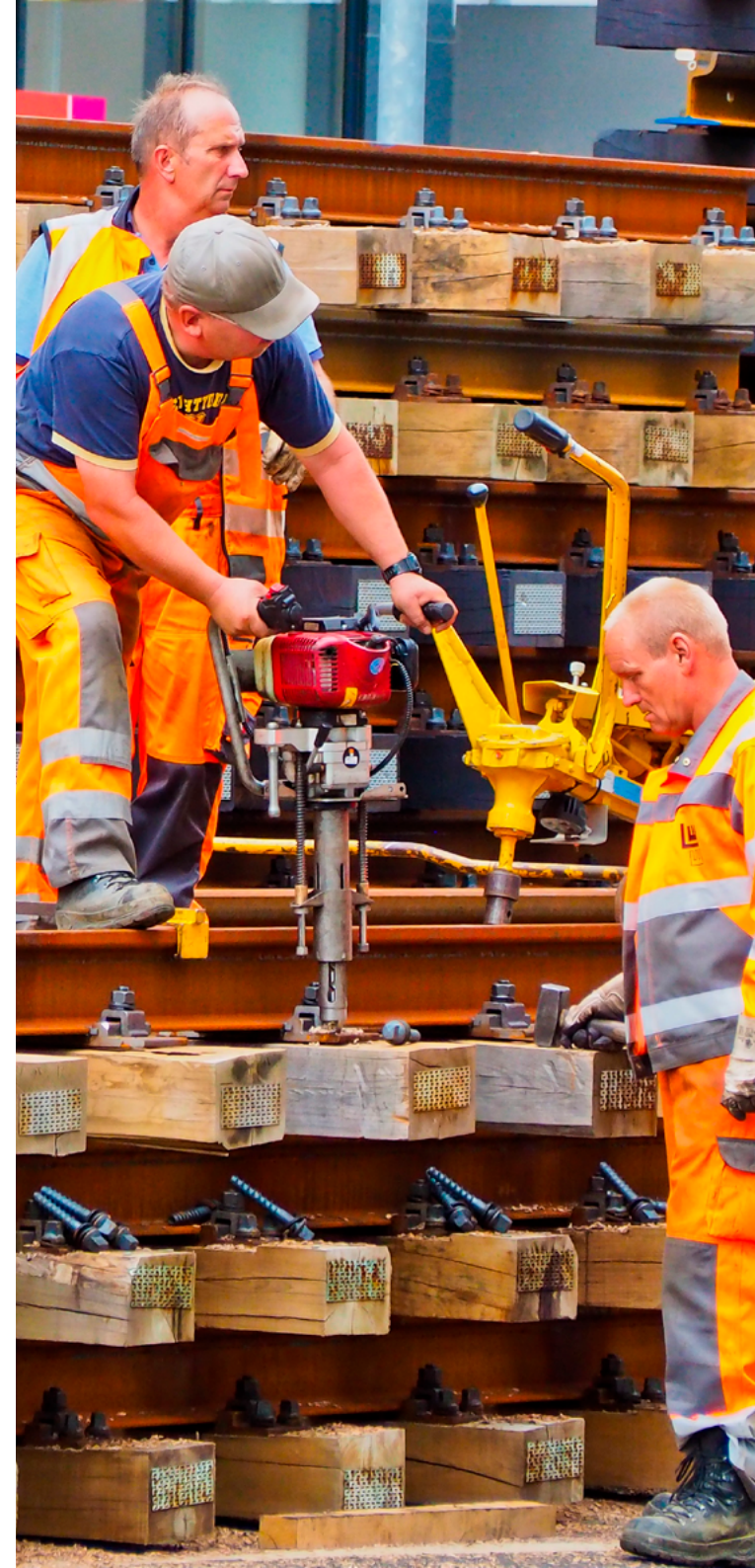
Daar zijn we blij mee, want net als in eerdere jaren blijft AVV ook in 2023 doorgroeien. Er blijft behoefte aan belangenbehartiging van werknemers, zowel van de zijde van werknemers zelf als van de zijde van werkgevers. Ik verwacht dan ook dat AVV in 2024 rustig en onverstoord zal groeien.

Martin Pikaart
Voorzitter AVV

Het draagvlak- model

Werknemers in 2023 met een draag-
vlakmodel

Sector	Aantal werknemers (ca.)
Bilthoven Biologicals	400
Bloemisten	7.500
Blue Circle	170
Brocacef	5.300
Consumentenbond	230
Curium Pharma	357
Kraamzorg	7.800
Kringloop	1.719
Kunsteducatie	2.600
Plantion	150
Provincies	10.000
RET	4.500
Ricardo	170
Retail non-food	200.000
Tilburg Trappers	26
Waterbedrijven	5.452
Zelfstandige klinieken	8.625
Totaal	255.000

AVV en ontwikkelingen in de sectoren in 2023

Nieuwe sectoren / bedrijven in 2023

Corendon

De vliegers van Corendon Dutch Airlines BV benaderden AVV om kennis te maken. Deze kennismaking was positief en leidde ertoe dat we samen een traject startten om tot een cao te komen. We wijken bij Corendon van ons draagvlakmodel af, net zoals bij KLM, en werken met het ledenmodel. Dit doen we vanwege de hoge organisatiegraad; vrijwel alle vliegers van Corendon werden lid van AVV.

Teva

We werden bij Teva actief. De laatste maanden van 2023 voerden we gesprekken met de medewerkers om samen de inzet voor de cao-onderhandelingen te bepalen. Deze zullen plaatsvinden in 2024.

Ontwikkelingen in huidige sectoren en bedrijven

Retail non-food

De lonen in de sector Retail non-food liggen niet veel boven het wettelijk minimumloon. De door het kabinet

aangekondigde forse verhoging daarvan leidde tot veel onrust bij werkgevers en tot lastige gesprekken met werkgeversvereniging INretail. Rond de kerst leidde dat ertoe dat INretail een eindbod uitbracht zonder dat er formele onderhandelingen geweest waren. AVV heeft dat eindbod voorgelegd omdat de loonsverhogingen fors waren. Het eindbod is aangenomen zodat er nu een cao geldt voor 2024 en 2025.

Zelfstandige klinieken

Er vonden stevige onderhandelingen plaats voor een nieuwe cao voor de zelfstandige klinieken. Dat leidde eind van het jaar tot een principeakkoord voor een cao met anderhalf jaar looptijd en loonstijgingen oplopend tot 12%, en een verbetering van het salarisperspectief voor de meeste werknemers.

Kraamzorg

Het gaat niet goed met de Kraamzorgsector. Er staan zo'n duizend vacatures open. De uitstroom van werknemers is groter dan de al zeer minimale instroom en recent opgeleid personeel vertrekt alweer naar andere

sectoren. In 2023 stuurden we daarom samen met andere betrokken bonden een brandbrief naar alle politieke partijen en zorgverzekeraars over de sector. Daarnaast hadden we contact met het ministerie. In de brandbrief vroegen we de minister om een structurele oplossing op korte termijn. Deze reageerde echter niet zoals we hoopten maar verwees naar gesprekken tussen zorgverzekeraars en werkgeversorganisatie voor het vinden van een oplossing.

Gespecialiseerde bloemendetailhandel

In 2023 spraken we in deze sector een cao af met een nieuw, ingedikt, loonebouw. Het bestaat nu nog maar uit vier schalen. Het nieuwe WML heeft gezorgd voor stijgingen tot wel 19%. Hierdoor gaat iedereen er tussen minimaal 5% en 19% op vooruit. Daarnaast hebben we een eenmalige uitkering afgesproken en is de kilometervergoeding verhoogd.

RET

Bij RET tekenden we de cao niet. Na een aantal overlegonden met de

werkgever en andere bonden legden we een onderhandelaarsresultaat ter stemming voor aan de werknemers. Wij stonden positief tegenover dit resultaat, maar iets meer dan de helft van de stemmers stemde tegen. Daarom tekende AVV niet. RET heeft wel een cao nu, omdat andere bonden de cao wel ondertekenden.

Kunsteducatie

De sector kunsteducatie heeft met de ingang van de nieuwe cao een extra vakantiedag in de vorm van een dag voor je levensovertuiging. Ook spraken we een 6,5% loonsverhoging af en een eenmalige netto-uitkering van €100 voor iedereen. Samen met de werkgever starten we een gezamenlijke lobby voor het verankeren van het recht op kunsteducatie in de wet.

Kringloop

Voor de Kringloopbedrijven Nederland (BKN) sloten we een cao af. De eerste eigen cao voor de sector in meer dan 10 jaar. Daar zijn we trots op! We voeren nu verdere gesprekken met BKN voor het vernieuwen van de

arbeidsvoorwaarden.

Zie interview met Kringloopbedrijf-werknemers Eric en Teun op pagina 12.

KLM

AVV heeft in 2024 veel informeel overleg gehad met KLM om goede oplossingen te vinden voor de voormalige Martinair vliegers die bij AVV georganiseerd zijn en die door een arrest wegens Overgang van Onderneming met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024 bij KLM in dienst zijn. Dat is vooralsnog niet gelukt. AVV heeft het hele jaar stiptheidsacties gevoerd, en zag zich genoodzaakt tegen het jaareinde de druk op te voeren richting werkonderbrekingen (die dan begin 2024 uitgevoerd zouden worden). *Zie interview met KLM-vlieger Brigitte op pagina 8.*

Blue Circle

In 2023 hebben we een nieuwe cao afgesloten met voor de eerste keer sinds jaren afwijkende loonafspraken. We hebben daarom structurele loonstijgingen tussen 4,5% en 7,3% afgesproken. Daarnaast hebben we moderne jubileumvieringen

opgenomen in de cao; er is nu ook aandacht voor werkjubileums van 5 en 10 jaar, dat past beter bij bedrijven met jonge medewerkers en meer verloop. AVV gaat Blue Circle ook ondersteunen bij het opzetten van een ondernemingsraad.

Stiptheidacties met complete openheid, dat werkt

Brigitte is vrachtvlieger bij KLM, ze valt onder de groep piloten die voorheen bij Martinair werkten en nu tewerkgesteld zijn bij KLM. De piloten willen onder de KLM-cao vallen en voerden daarom stiptheidsacties uit.

"Ik heb altijd slecht tegen onrecht gekund. Ik ben destijds in de rechtszaak voor de voormalig bij Martinair, nu bij KLM-tewerkgestelde vliegers terechtgekomen, omdat het zo fout voelt wat daar allemaal gebeurd is. Het dieptepunt vond ik de gedwongen ontslagen destijds. Schandalig dat dit bestaat, dacht ik toen. Toen werd ik nog meer gesterkt in het gevoel van onrecht en dat dit niet mocht gebeuren, dus ik bleef de rechtszaken meedoen tot in ieder geval de ontslagenen terug mochten komen en dat is gebeurd. Dat voelde fijn, ik had eindelijk het idee dat er op dat vlak toch wat gerechtigheid was. "

Ik ben terechtgekomen in het actieteam van AVV, doordat ik nog onbetaald verlof had waardoor het makkelijk was om de tijd vrij te maken. Ik zag de oproep en dacht, ik heb de tijd en zo kan ik me nuttig maken, iets betekenen. Het was ook dankbaar, want het was voor ons ook nog onontgonnen gebied en dus nog maar afwachten wat er ging gebeuren. Als je dan met meer bent, sta je sterker, dan kun je overleggen over of je op iets moet reageren of wat überhaupt de regels zijn.

Ik had nog nooit eerder aan stiptheidsacties meegedaan en ik vond het lastig, want ik wist niet hoe ik zo iets het beste kon aanvliegen. Wat hielp was dat iemand van de bedrijfsledengroep een lijst had gemaakt met dingen van hoe ze op papier staan en hoe je ze zou kunnen interpreteren. Bijvoorbeeld brandstofbonnen die kwijt zijn; daar hebben we uren naar lopen zoeken. Het vraagt om een cultuuromslag, maar tegelijkertijd maakt dat het ook wel heel relaxed want je weet dat je nooit vertrekt zonder dat je alles helemaal voor elkaar hebt. Dat maakte de operatie ook nog eens superveilig. Ik vond het wel heel vervelend voor de grondafhandeling en de technische dienst, want die hadden er allemaal last van. We hebben ons best gedaan om het nut en alles rondom de stiptheidsacties zo goed mogelijk te communiceren zodat we geen ruzie kregen, want dat is wel het laatste wat je wil. Dus stiptheidsacties met complete openheid, dat werkt.

AVV en ontwikkelingen in de maatschappij in 2023

Pensioen

Op 30 mei 2023 werd de Wet Toekomst Pensioenen door de Eerste Kamer aangenomen. Hiermee heeft het kabinet Rutte IV op het laatste moment de hervorming van het pensioenstelsel doorgevoerd. AVV heeft zich jarenlang sterk gemaakt voor hervormingen binnen het Nederlandse pensioenstelsel. We waren bij de oprichting in 2005 een van de eersten die de onhoudbaarheid van het toenmalige systeem op de politieke agenda plaatste. Dit gebeurde door kritische bijdragen in dagbladen, optredens op radio en tv, en deelname aan debatten op congressen en seminars over pensioenen.

Dat de hervorming van het pensioenstelsel nu is gelukt, is positief. De hervorming is noodzakelijk om het systeem duurzaam en eerlijk te maken voor toekomstige generaties. Helaas is de hervorming op veel punten halfslachtig gebleven. Dit zal waarschijnlijk tot veel rechtszaken leiden, vooral door gepensioneerden die hopen dat de jarenlange nullijn met terugwerkende kracht wordt

ingehaald, maar hierin teleurgesteld worden.

Hopelijk maakt een volgend kabinet de hervorming van het pensioenstelsel af door deelnemers meer inzicht en inspraak te geven en de omslagelementen zoveel mogelijk te beperken tot de AOW. Een transparant en rechtvaardig pensioenstelsel is essentieel voor het vertrouwen van alle generaties in het pensioenstelsel.

Sociaal Akkoord AVV-ONL

Een Sociaal Akkoord is de gangbare term voor een akkoord tussen werkgeversorganisaties en vakbonden waarin ze afspraken maken over zaken waar ze eigenlijk niet over gaan. Althans, het zijn afspraken waarvan ze willen dat die in de wet worden aangepast. Vaak proberen werkgeversorganisaties en vakbonden zo'n Sociaal Akkoord te sluiten vlak voor de Tweede Kamer verkiezingen, in de hoop dat een nieuw kabinet hun akkoord overneemt en omzet in wetgeving. In 2017 boden we al eens zo'n akkoord aan, en in 2023 deden we dat opnieuw.

Het Sociaal Akkoord 2023 sluit nauw aan

bij het rapport Borstlap. Dat rapport bevat allerlei aanbevelingen om de Nederlandse arbeidsmarkt te verbeteren. Die aanbevelingen gebruikten we om tot een Sociaal Akkoord te komen met ONL. We spraken af dat wat ons betreft de veelheid aan flexibele contractvormen wordt teruggebracht tot één: het uitzendcontract. En dat deze bovendien sterk wordt ingeperkt in de duur van het uitzenden. Ons Sociaal Akkoord bevat daarnaast afspraken om het vaste contract meer in

balans te brengen met de rest van Europa. De belangrijkste zijn dat de duur van de loondoorbetaling bij ziekte teruggaat van twee jaar naar één jaar (ter vergelijking: in Duitsland betalen werkgevers zes weken door bij ziekte, en in Oostenrijk twaalf weken). Tenslotte bevat het Sociaal Akkoord een uitwerking van een ander voorstel van Borstlap, om werkgevers meer wendbaarheid te geven binnen de vaste arbeidsovereenkomst, om fluctuaties in de vraag naar producten en diensten

op te kunnen vangen. Zo zouden werkgevers volgens Borstlap eenzijdig de arbeidsomvang, salaris, functie, werklocatie en arbeidstijden moeten kunnen aanpassen in economisch zwaar weer. AVV en ONL hebben dit voorstel uitgewerkt en zijn overeengekomen dat werkgevers in economisch zwaar weer de arbeidsomvang van fulltimers met een vast contract gedurende maximaal zes maanden kunnen verkleinen tot 80%. Om werknemers in staat te stellen een buffer op te bouwen om die 20% op te vangen, kan dit maximaal eens per 36 maanden en alleen bij werknemers die minimaal anderhalf keer het wettelijk minimumloon verdienen.

Met al deze afspraken gezamenlijk komt er meer balans op de arbeidsmarkt: flex wordt dan een stuk vaster, en vast wordt een beetje flexibeler. Op alle punten bewegen we dan meer naar het Europees gemiddelde toe. Het Sociaal Akkoord dat we sloten is een voorstel voor nieuwe wetgeving, het is een uitwerking van hoe het volgens AVV en ONL zou moeten zijn. We hebben ons Sociaal Akkoord aangeboden aan Eerste- en Tweede Kamerleden en andere geïnteresseerden. [Het is te lezen op onze website.](#)

Eindelijk een cao voor de sector kringloop

De Kringloopsector heeft jarenlang alleen een handboek gehad. Na meerdere pogingen is het gelukt om weer een cao voor deze sector af te sluiten. Teun en Eric zijn beide kaderleden van AVV en hebben het proces voor een groot deel meegemaakt.

Teun: "In anderhalf jaar tijd zijn er structureel stappen gezet en die hebben ertoe geleid dat we december 2023 konden zeggen dat er een Kringloop cao was! Het was een moeizaam traject dat veel tijd kostte, maar dat is ook begrijpelijk omdat er zoveel belangen spelen. Nu is de cao er en is iedereen helemaal blij."

Eric: "Een lange tijd geleden hadden we een cao voor Kringloop, maar die lag stil, er werd al jaren niks meer aan gedaan. Toen heeft BKN besloten om met alle aangesloten Kringlooppartners een handboek op te richten als vervanging van de cao. Ik zat op dat moment als voorzitter in de OR van het goed en was zwaar tegen het handboek omdat je daarmee geen inspraak meer hebt. Ik was blij toen AVV in beeld kwam en er daarmee gesprekken over de cao kwamen en ook de werkgever weer interesse hierin toonde. Ik ben in 2022 bij het traject aangesloten, in eerste instantie nog wat op de achtergrond maar daarna samen met Teun en René (Koorn, de AVV bestuurder, red.) in de onderhandelingsdelegatie. Vanaf dat moment vond ik het een mooi proces,

om te zien hoe het ging en ook de kennis van René en zijn geduld in dit lange proces. "

Teun: "Je staat altijd van elkaar af in de onderhandelingen omdat je verschillende belangen vertegenwoordigd, maar als je alleen aan jezelf en je eigen zijde denkt, en de andere kant doet dat ook, dan kom je er niet. Maar omdat zowel werkgevers als werknemers deze cao graag wilden, zijn we niet heel erg met gestrekt been de onderhandelingen ingegaan.

Eric: "Ik ben blij en content met AVV. Jullie doen het toch anders dan andere bonden, op een verfrissende nieuwe manier. Vakbonden moeten met hun tijd meegaan en dat zie ik bij AVV terug. Het is fijn dat iedereen mag meestemmen en complimenten voor bestuurder René voor zijn geduld en lange adem bij dit proces. Er moest een cao komen in deze sector en daar heeft René voor gezorgd."

Teun: "We zijn inderdaad blij met AVV. Ik vind dat AVV goed past bij de Kringloopbranche. Andere bonden gaan er met gestrekt been in en AVV past zich goed aan de sector aan, het is een mensenmensvakbond. In de kringloop branche heb je nou eenmaal met veel bijzondere mensen te maken en AVV wist zich daar goed bij aan te sluiten en past goed bij de branche."

Foto boven: Eric

Foto onder: Teun

AVV en organisatie

Dagelijks team

Er werken tien werknemers bij AVV. In de meeste gevallen vervullen medewerkers meerdere functies. Er werken bestuurders, communicatiemedewerkers, een jurist, een ICT'er, een onderzoeker, een coördinator stemmingen en een OR-adviseur. Omdat AVV groeit, stond er een vacature uit voor een nieuwe bestuurder die is ingevuld door Reinier Sallé.

Bestuur

In 2023 waren er geen wisselingen in het bestuur dat bestond uit Martin Pikaart (voorzitter), Michelle Rijntjes (secretaris), Huub Brouwer (penningmeester), Han Baartmans (algemeen bestuurslid) en Sara Wieclawska (algemeen bestuurslid)

Financiën

De financiën sloten in 2023 in algemene zin goed aan bij de begroting. De onzekerheid en effecten van de Corona periode konden we in 2023 grotendeels achter ons laten. De inkomsten uit contributie waren

Even voorstellen

Reinier Sallé AVV bestuurder

Reinier Sallé is in oktober begonnen bij AVV als bestuurder in opleiding. Hij komt uit de luchtvaart en werkte hiervoor als assistent luchtverkeersleider in de toren op Groningen Airport Eelde. Daarnaast onderhandelde hij voor de Vereniging het luchtverkeersleiders gilde (VNLG) voor het operationele personeel van Luchtverkeersleiding Nederland. Dit beviel zo goed dat hij besloot een carrièreswitch te maken richting vakbondswerk. Het democratische draagvlakmodel bij AVV sprake hem erg aan, evenals het feit dat we een kleine platte organisatie zijn.

dit jaar weer hoger door zowel ledenaanwas als een hogere contributie van de groep KLM-vliegers. Ook was er een grote aanwas van Corendon leden en besloten de leden in deze sector tot een hogere contributie. Op de ALV in november werd de algemene contributie van 25 euro verhoogd naar 30 euro per jaar met ingang van 1 januari 2024. AVV heeft de laagste algemene contributie van alle landelijk actieve vakbonden en deze was al jaren onveranderd. De kosten en uitgaven van AVV zijn echter wel aanzienlijk hoger geworden in die periode. Naar aanleiding van de verhoging zijn er geen signalen binnengekomen dat het verhoogde lidmaatschapsgeld heeft geleid tot opzeggingen van leden. Door deze positieve ontwikkelingen houden we een gezonde reserve over. Begin 2023 heeft het bestuur besloten een continuïteitsreserve op te bouwen ter grootte van één jaar aan personeels- en huurlasten.

Personeelskosten

De totale personeelskosten in 2023 bedroegen € 563.166 inclusief sociale premies en pensioenlasten voor gemiddeld 6,85 full time equivalenten

(2022: € 470.767 voor 5,7 full time equivalenten).

Loonkosten voorzitter

De loonkosten van de voorzitter bedroegen in 2023 bruto € 117.269 (2022: € 112.447). Dat zijn de totale brutoloonkosten, op basis van een fulltimecontract inclusief de werkgeverskosten (sociale premies en pensioenlasten).

Algemene cijfers (tabel)

Algemene cijfers	2023	2022
Inkomsten (baten)	€ 948.337	€ 1.029.009
Uitgaven (lasten & kosten)	€ 847.722	€ 728.655
Saldo in en uit	€ 103.212	€ 300.354
Continuïteitsreserve	€ 589.306	€ 487.206
Verenigingsreserve	€ 110.073	€ 56.861
Contributie	€ 142.345	€ 114.080
Structurele subsidies Sociale Fondsen	€ 486.750	€ 450.000
Projectsubsidies Sociale Fondsen	€ 67.252	€ 55.000
Werkgeversbijdragen	€ 212.585	€ 281.007
Vacatievergoedingen	€ 36.298	€ 5.939
Overige baten	€ 266	€ 4.117

Wapenfeiten

In 2023...

- hebben we een nieuw sociaal akkoord gesloten met werkgeversorganisatie ONL
- deden we op uitnodiging mee aan het rondetafelgesprek van de commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer met als thema 'winsten en lonen'
- heeft AVV weer een nieuwe bestuurder (vakbondsjargon voor cao-onderhandelaar) aangenomen
- braken we de cao ZKN open met een extra loonsverhoging van 2%
- werden nagenoeg alle piloten van Corendon Dutch Airlines B.V. lid van AVV
- braken we de cao Provinciale Sector open om een extra uitkering van 750 euro bruto voor werknemers te regelen vanwege de hoge inflatie
- traden we bij de Provincie Drenthe toe tot het bondenoverleg met de werkgever
- is het gelukt om, na ruim vier jaar gesprekken, voor de sector Kringloopbedrijven een cao af te sluiten
- werden wij actief bij Teva
- hebben we in de cao-Kunsteducatie gendertransitieverlof opgenomen

Utrecht, juni 2024

AVV: De Democratische Vakbond